

**DEBRECENI
EGYETEM**

DEBRECENI EGYETEM

INTÉZKEDÉSI TERV

2022.

Készült: 2022. április 29.

Az intézkedési terv elkészítésének és közzétételének kötelezettsége és jogszabályi háttere

Az egyajánlatos közbeszerzések számának csökkentését szolgáló intézkedésekről szóló 63/2022. (II.28.) Korm. rendelet (továbbiakban: Korm. rendelet) 5. § (1) bekezdése alapján a Debreceni Egyetem, mint Ajánlatkérő intézkedési terv készítésére és közzétételére kötelezett a miniszter tájékoztatása alapján a 2022. évre vonatkozóan.

A Debreceni Egyetemnek az intézkedési tervet a tárgyév március 31. napjáig a honlapján nyilvánosan kell elkészítenie és közzétennie. Ajánlatkérőnek első alkalommal a közzétételi kötelezettsége 2022. április 30. napja a Korm. rendelet 10. § (2) bekezdése szerint.

Az intézkedési terv vonatkozásában az alábbi fogalmak értendők:

intézkedési terv: A Korm. rendelet szerint meghatározott dokumentum, amely a Debreceni Egyetem vonatkozásában megvizsgálja és bemutatja különösen azt, hogy milyen lehetséges okai voltak a vizsgált évben az egyajánlatos közbeszerzések magas számának közbeszerzési eljárásai során, milyen intézkedéseket tesz, illetve milyen beszerzési gyakorlatot kíván alkalmazni annak érdekében, hogy a tervezett beszerzéseinél biztosítsa a lehető legnagyobb versenyt, és az egyajánlatos közbeszerzéseinek a száma a lehető legalacsonyabb szintre csökkenjen.

egyajánlatos közbeszerzés: olyan közbeszerzési eljárás, amelynek ajánlattételi szakaszában egyetlen ajánlat érkezett.

1. A Debreceni Egyetem közbeszerzési eljárásaiban az egyajánlatos közbeszerzések magas számának lehetséges okai

A közbeszerzésekért felelős miniszter által a 2021. évre vonatkozó előzetesen közzétett beszerzési tárgyak vonatkozásában a Debreceni Egyetemnek a „33000000-0 Orvosi felszerelések, gyógyszerek és testápolási termékek”, valamint a „38000000-5 Laboratóriumi, optikai és precíziós felszerelések (kivéve szemüvegek)” CPV főcsoportokban indított közbeszerzéseiben jelentkezett nagy arányban az a tény, hogy az eljárások során egy ajánlat került benyújtásra.

A Debreceni Egyetem a 2021. évben lefolytatásra került közbeszerzési eljárásaiban minden esetben a jóhiszeműség, a tisztesség, a rendeltetésszerű joggyakorlás, az átláthatóság és a verseny tisztaságának alapelveit követve járt el.

A Debreceni Egyetem az Észak-Alföldi régió kiemelkedő betegellátó intézményeként, pácienseinek ellátásának érdekében számos fogyóanyag és reagens beszerzésre irányuló közbeszerzési eljárást indít uniós rezsimben, tekintettel a részekre bontás tilalmára és a beszerzések becsült értékére.

Az ajánlatkérői igények - különösen a fent említett beszerzési tárgyakban - speciálisak, mert a betegellátásban dolgozó egészségügyi szakdolgozók a feladataikat olyan eszközökkel, fogyóanyagokkal, felszerelésekkel és gyógyszerekkel képesek ellátni, amelyek piaca szűk, kevés gazdasági szereplő foglalkozik az ehhez szükséges mennyiségű és minőségű áruk forgalmazásával. Ezen felül a tavalyi évre fokozottan jellemző volt a gazdasági szereplők ajánlattétel iránti hajlandóságának csökkenése a koronavírus okozta világjárvány kereskedelmi hatására, az ellátóláncok szakadozottságára, valamint az alapanyagok és gyártói kapacitások hiányára tekintettel. Ezen tényezők következtében az elmúlt évben jelentősen csökkent az ajánlattevők száma a Debreceni Egyetem közbeszerzési eljárásaiban.

Fentieket figyelembe véve a Debreceni Egyetem vonatkozásában az egyajánlatos közbeszerzések magas számának lehetséges okai az alábbiak:

- speciális ajánlatkérői igények, figyelemmel a betegellátás biztonságára,
- szűk piaci kínálat,
- kevés gazdasági szereplő jelenik meg ajánlattevőként az egészségügyi szektorban,
- a gazdasági szereplők ajánlattétel iránti hajlandóságának csökkenése a koronavírus okozta világjárvány kereskedelmi hatására, az ellátóláncok szakadozottsága, alapanyagok és gyártói kapacitások hiánya.

2. A Debreceni Egyetem intézkedései az egyajánlatos közbeszerzési eljárások darabszámának csökkentésére

A Debreceni Egyetem a 2022. évre vonatkozó közbeszerzési terve alapján a korábbi évekhez hasonló beszerzési tárgyakban tervez eljárásokat lefolytatni. Ennek következtében az egyajánlatos közbeszerzések problematikája elsősorban továbbra is az „33000000-0 Orvosi felszerelések, gyógyszerek és testápolási termékek”, valamint a „38000000-5 Laboratóriumi, optikai és precíziós felszerelések (kivéve szemüvegek)” CPV főcsoportokban fordulhat elő.

A tárgyi közbeszerzések vonatkozásában a Debreceni Egyetem, mint Ajánlatkérő lehetőség szerint az alábbi intézkedések végrehajtására törekszik az egyajánlatos közbeszerzések csökkentése érdekében.

2.1. Tervezés

a.) Ajánlatkérő különös hangsúlyt kíván fektetni a beszerzésre **kerülő termék vagy szolgáltatás piaci kínálatának előzetes feltárására**. Ezen tevékenység részét képezi az adott piacon aktívan tevékenykedő érdekelt gazdasági szereplők termékkínálatának, szolgáltatásainak, az egyes termékek portfóliójának előzetes felmérése, webes platformokon történő megismerése, adott esetben a termékek fizikai vizsgálata.

b.) A széles körben elérhető európai uniós kapcsolati rendszerre tekintettel a **külföldi potenciális** ajánlattevők köre is figyelembe vehető, azok felkutatására, termékeik és szolgáltatásaik megismerésére történő törekvéssel bővíthető a piacon fellelhető partnerek száma. Ajánlatkérő már a korábbiakban is élt a lehetőséggel, hogy az Európai Unió Hivatalos Lapjából (TED) töltsön le uniós rezsimben közzétett hirdetményeket az uniós országok azonos vagy hasonló tárgyú beszerzéseivel kapcsolatban. E módszer segítségével az eredményről szóló tájékoztatók alapján feltételezhetően olyan új ajánlattevő partnerek is Ajánlatkérő látóterébe kerülhetnek, akiket korábban nem ismert. A gondos tervezés és előkészítés érdekében, a hirdetmények áttekintéséhez a közbeszerzési eljárás előkészítési szakaszában minden esetben a közbeszerzés tárgya szerinti szakmai szakértők kerülnek bevonásra.

c.) Az **előzetes piaci konzultáció alkalmazása** kiegészítheti a fent említett piacfelmerést, hiszen a felkutatott piaci szereplők egyúttal a konzultáció potenciális résztvevőit is képezhetik. Az előzetes piaci konzultáció bevezetése, EKR-en keresztül történő lefolytatása elősegíti a versenysemlegesség és egyenlő bánásmód biztosítását az érdeklődő gazdasági szereplők számára. A konzultációra nem csak azon beszerzési tárgyak vonatkozásában kerülhet sor, amelyeket a Miniszterelnökség tájékoztatásában tételesen nevesít, hanem azon tárgykörök esetében is, ahol a korábbi tapasztalatokra tekintettel magas az egyajánlatos közbeszerzések kockázata. Az egyajánlatos közbeszerzések számának csökkentése érdekében Ajánlatkérőnek kiemelt érdeke a potenciális ajánlattevőkkel történő ilyen jellegű kommunikáció, a műszaki leírások versenysemlegessé tétele. Az előzetes piaci konzultáció lefolytatására a közbeszerzési eljárás meghirdetését megelőző szakaszban kerülhet sor, a tender előkészítésére kijelölt

személyek, különösen a közbeszerzés tárgya szerinti szakmai szakértelmet biztosító személy(ek) bevonásával.

d.) Ajánlatkérő segíteni kívánja a gazdasági szereplőket azáltal, hogy az ajánlattételi határidő megállapítása során figyelembe vételre kerülnek a munkavégzés szempontjából **kiemelt időszakok**, amikor a cégek kapacitása a szabadságolások és ünnepnapok okán lecsökken. Ilyen időszakok például télen a karácsonyi, tavasszal a húsvéti ünnepek, valamint a nyári szabadságolási periódus.

e.) A beszerzések megvalósítása érdekében lehetőség van a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény (a továbbiakban: Kbt.) biztosította **sajátos beszerzési módszerek** alkalmazására. A keretmegállapodás, valamint a dinamikus beszerzési rendszer olyan sajátos beszerzési technikák, amelyek az ajánlatkérői igényeket megfelelően kielégíthetik, ugyanakkor akár biztosíthatják több ajánlattevő részvételét a beszerzésben. A sajátos beszerzési módszerek alkalmazására az egyedi beszerzési tárgyak összes körülményének gondos vizsgálata mellett kerülhet sor, a közbeszerzés tárgya szerinti szakmai szakértők, továbbá a közbeszerzési szakértelemmel rendelkező szakemberek bevonásával. Ajánlatkérő e módszerek alkalmazását különösen azon beszerzési tárgyak esetében mérlegeli, amelyek a betegellátáshoz kapcsolódó szakmai anyagokra (pl. egészségügyi fogyóanyagokra, egészségügyi reagensekre stb.) terjednek ki.

2.2. A közbeszerzési dokumentumok tartalma, lebonyolítás

Ajánlatkérő a konkrét közbeszerzési eljárás előkészítése mellett az eljárások lebonyolítása során is szem előtt tartja az objektív piaci versenyt.

a.) Az előkészítő szakaszban a **rész ajánlattétel** lehetőségének biztosítása kiemelt jelentőséggel bír annak érdekében, hogy több részben kapjanak a gazdasági szereplők verseny lehetőséget és ne egy mindenre kiterjedő nagy beszerzés valósuljon meg. A kisebb részekre történő ajánlattétel biztosításával lehetőséghez juthatnak olyan gazdasági szereplők, akik mikro-, kis- és középvállalkozásoknak minősülnek és így kisebb a piaci jelenlétük az egészségügyi beszerzések területén. A verseny fokozása Ajánlatkérő számára is előnnyel járhat tekintve, hogy a gazdasági szereplőktől kedvezőbb ajánlatokat kaphat.

b.) Ajánlatkérő kiemelt figyelmet kíván fordítani a jogszabályokban foglalt **ajánlattételi határidők** betartása mellett arra, hogy a határidők a beszerzés tárgyra tekintettel

megfelelőek legyenek. A megfelelő ajánlattételi határidők biztosítása egy közbeszerzési eljárásban kulcsfontosságú annak érdekében, hogy a piaci szereplők megfelelő időben, megfelelő minőségű ajánlatot tudjanak benyújtani. Ajánlatkérő szükség esetén az előírtaktól hosszabb határidőt kíván biztosítani az ajánlatok megfelelő összeállítására.

c.) A közbeszerzések során kiemelten fontos a **műszaki leírás versenysemleges** megfogalmazása. Amint azt a hatályos jogszabályok kimondják, a műszaki leírásnak valamennyi gazdasági szereplő számára egyenlő hozzáférést kell lehetővé tennie, és nem lehet olyan hatása, amely indokolatlanul akadályozná a versenyt a közbeszerzés során.

A műszaki előírásokat Ajánlatkérő oly módon kívánja meghatározni, hogy azt lehetőség szerint minél több gazdasági szereplő minél szélesebb termékkörrel legyen képes lefedni.

Ajánlatkérő figyelmet fordít arra, hogy a műszaki leírás ne tartalmazzon olyan műszaki paramétert, amely indokolatlanul kizár egyes termékeket vagy szolgáltatásokat, annak ellenére, hogy az ajánlatkérői igényeknek azok is megfelelnek.

d.) **Alkalmassági feltételek** előírásának csökkentése, egyszerűsítése: Ajánlatkérő törekszik arra, hogy pénzügyi-gazdasági alkalmassági feltételt a közbeszerzési eljárásban lehetőség szerint ne írjon elő. További cél, hogy a műszaki-szakmai alkalmassági feltételek számát - amennyiben a beszerzés tárgya nem indokolja - lehetőség szerint csökkentse, azok közül is a közbeszerzési eljárásokban az alkalmasság és a kizáró okok igazolásának, valamint a közbeszerzési műszaki leírás meghatározásának módjáról szóló 321/2015. (X.30.) Korm. rend. 21. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott referencia, mint alkalmassági feltétel a Kbt. 65. § (5) bekezdésében előírt 75 %-os mennyiségi/értékbeli korlátjánál alacsonyabb mértékben irányozza elő (pld. 50-70 %-os mérték közötti referencia korlát kerülhet alkalmazásra), valamint keretszerződések esetében igazodjon az egyedi megrendelések mértékéhez is.

Az alkalmassági követelmények minimalizálása, ténylegesen szükséges mértékű előírásának betartása fontos tényező, mert azok túlzó előírásai kizoríthatnak potenciális jelentkezőket. A Debreceni Egyetem az alkalmassági követelményeket a továbbiakban is az esélyegyenlőségre, az egyenlő elbánásra és a verseny tisztaságára vonatkozó alapelvekre figyelemmel a közbeszerzés tárgyára korlátozva állapítja meg.

e.) Ajánlatkérő az egyajánlatos közbeszerzési eljárások számának csökkentésére szolgáló módszernek tekinti az **értékelési szempontok** egyszerűsítését is. A Debreceni Egyetem szem előtt tartja, hogy lehetőség szerint az értékelés szempontja a Kbt. 76. § (2) bekezdés a) pontja szerinti legalacsonyabb ajánlati ár legyen, amennyiben a beszerzés specifikumai nem igénylik a legjobb ár-érték arány értékelés szempontjának meghatározását.

Az orvostechnikai eszköznek minősülő termékek közbeszerzési eljárása esetén – a 16/2012. (II.16.) Korm. rendelet 6. § (3) bekezdése alapján – Ajánlatkérő a legalacsonyabb ár egyedüli értékelési szempontjának alkalmazását helyezi előtérbe.

f.) Az olyan beszerzések esetében, ahol a piac megfelelően megismerhető, felmérhető a **Kbt. 75. § (2) bekezdés e) pontja szerinti eredménytelenségi indok** előírására is sor kerülhet. Ez alapján az eljárás csak abban esetben lehet eredményes, ha abban több ajánlat is érkezik.

g.) Fontos tényező, hogy az ajánlatok **bírálata** gyorsan és hatékonyan történjen. A gyorsabb ajánlatkérők iránt nagyobb a piaci szereplők bizalma, hiszen kisebb annak a kockázata, hogy az ajánlatkérő (akár többszörösen) felhívást küld az ajánlati kötöttség meghosszabbítására. A bírálati szakasz időtartamának minimalizálása nyomatékosításra kerül az elvégzendő tevékenységek között. Az együttműködő felhasználó egységek és az adminisztratív feladatokat ellátó kollégák a bírálati szakaszban jelentős szerepet kapnak.

A Debreceni Egyetem közbeszerzési eljárásai, tárgyköreit illetően rendkívül sokfélék, és az oktatási egységek valamint kutatási-innovációs platformok mellett a Debreceni Egyetem Klinikai Központ betegellátáshoz szükséges eszközök és fogyóanyagok beszerzéseire is kiterjednek. Ennek okán az előkészítő munka során számos klinika, valamint a beszerzési igényeket kezelő gazdálkodási osztály együttműködése is szükséges. Az Ajánlatkérő gazdálkodási feladatokat lebonyolító osztályainak közös álláspontjának kialakítása a 2022. évtől még gördülékenyebben valósul meg, hiszen a Kancellária ügyrendjének belső átalakítása okán a korábban külön igazgatóságokon működő beszerzési és közbeszerzési részlegek közös igazgatóság által kerül irányításra 2022. áprilisát követően. Ajánlatkérő különösen nagy hangsúlyt fektet a közbeszerzési eljárások előkészítése, továbbá a lebonyolítás folyamata során mind ajánlattételi, mind a bírálati szakaszban a különböző szakterületek folyamatos **együttműködésére**, valamint a folyamatok racionalizására és a **személyi állomány oktatására**. A fenti összehangolt tevékenységek hiánya, a különböző területek kooperációjának elmaradása önmagában eredményezhet egyajánlatos, valamint eredménytelen közbeszerzési eljárásokat.

h.) Fontos, hogy a gazdasági szereplők számára a **szerződéses feltételrendszer** alapvetően meghatározza azt, hogy milyen kockázatokat kell vállalniuk a teljesítéshez, mivel ezek befolyásolják azt a döntést, hogy egyáltalán nyújtanak-e be ajánlatot. A szerződéses feltételrendszer, a késedelmi, valamint a meghiúsulási kötbérek racionális előírása már eddig is részét képezték a Debreceni Egyetem közbeszerzési szerződéseinek. A túlzó mértékű kötbérekre vonatkozó kritériumokat Ajánlatkérő a jövőben is mellőzni kívánja.

i.) A **feltételes közbeszerzések** kapcsán fontos, hogy Ajánlatkérő figyelembe vegye a piac szempontjait. A gazdasági szereplők számára a szerződés hatályba lépésének nagymértékű

bizonytalansága nem teszi lehetővé erőforrásaik tervezését, amely szintén visszaszoríthatja a versenyt és a hosszabb időtartamhoz kapcsolódó kockázatok beárazásával az Ajánlatkérő számára is drágább szerződést eredményezhet.

Ennek érdekében a Debreceni Egyetem a jövőben a szerződések hatálybalépésének azt a legkésőbbi időpontjának megadását kívánja alkalmazni, ameddig a szerződés hatályba léphet. Így a beszerzések nem fognak indokolatlanul elhúzódni és az ajánlattevők is nagyobb számban lehetnek képesek a közbeszerzési eljárásokban indulni. A feltételes közbeszerzések alkalmazásának szükségszerűségét a közbeszerzési eljárás előkészítési szakaszában, a kijelölt közreműködő személyek - többek között a közbeszerzési eljárás előkészítésben résztvevő szakmai kompetenciával rendelkező bíráló bizottsági tag(ok) - döntik el.

2.3. Ellenőrzés és további átfogó intézkedések

Az egyajánlatos közbeszerzések visszaszorítását szolgálhatja, ha az ajánlatkérő képes felismerni az eljárások során elkövetett **versenyjogi jogsértések gyanúját** és ezeket szisztematikusan bejelenti a Gazdasági Versenyhivatalnak.

Amennyiben a fenti megelőző intézkedések betartása mellett Ajánlatkérő olyan tevékenység nyomait észleli, amely okot adhat arra a gyanúra, hogy az ajánlatok adására, az árképzésre, vagy a piac felosztására utalóan a gazdasági szereplők között együttműködés történik a közbeszerzési eljárásban, akkor a Gazdasági Versenyhivatalhoz fordulhat ennek kivizsgálása érdekében. Ajánlatkérőnek kiemelt érdeke fűződik az ilyen és ehhez hasonló jellegű cselekmények megelőzésére, mert az ilyen tevékenységek eredményezhetik az ajánlatok számának csökkenését és az egyajánlatos közbeszerzések magas számát. A Debreceni Egyetem kartell gyanúval kapcsolatban már korábban is több esetben fordult a Gazdaság Versenyhivatalhoz jogsértő cselekmények kivizsgálása ügyében.

Összességében elmondható, hogy a Debreceni Egyetem elkötelezett az egyajánlatos közbeszerzések visszaszorítása iránt és minden szükséges intézkedést előtérbe helyez azok számának csökkentése érdekében. Az intézkedés terv betartása és a közbeszerzési eljárások monitoringozása kiemelkedő szerephez juthat az idei évben, annak érdekében, hogy az előirányzott cél megvalósulhasson. Ajánlatkérő az alábbi intézkedések fogatosítására törekszik:

- termék vagy szolgáltatás piacának előzetes feltárása, külföldi potenciális ajánlattevők felkutatása,

- előzetes piaci konzultáció lefolytatásának és a Kbt. 75. § (2) bekezdés e) pontja szerinti eredménytelenségi indok alkalmazásának lehetőségének vizsgálata,
- sajátos beszerzési módszerek (keretmegállapodás, dinamikus beszerzési rendszer) alkalmazásának vizsgálata,
- feltételes közbeszerzések visszaszorítása, elkerülhetetlen alkalmazásuk esetén legkésőbbi szerződést hatálybaléptető időpont rögzítése,
- a közbeszerzést előkészítő és lebonyolító egységek együttműködése, belső képzések az előkészítési és lebonyolítási hatékonyság elősegítésére,
- szerződéses feltételrendszerek, szerződést biztosító mellékkötelezettségek (pld. kötbérek) racionalizálása,
- részajánlattétel biztosítása,
- versenysemlegesség, alkalmassági feltételek minimalizálása,
- értékelési részzempontok egyszerűsítése,
- ajánlattételi határidők ellenőrzése, kiemelt időszakok figyelembevétele,
- bírálati szakasz gyorsítása,
- versenyjogi jogsértés felmerülése esetén a Gazdasági Versenyhivatal felkeresése.

A Debreceni Egyetem intézkedési tervének végrehajtásáért felelős szervezeti egység a Debreceni Egyetem Kancellária Közbeszerzési és Beszerzési Igazgatósága, felelős személy a közbeszerzési és beszerzési igazgató.

Segédanyagok:

Útmutató az előzetes piaci konzultáció alkalmazásához. Miniszterelnökség, 2022.

https://www.palyazat.gov.hu/kozbeszerzesi_utmutatok

Miniszterelnökség által kiadott közlemények és útmutatók

https://www.palyazat.gov.hu/kozlemenyek_es_utmutatok

A Közbeszerzési Hatóság útmutatói

<https://kozbeszerzes.hu/kozbeszerzesek-az/magyar-jogi-hatter/a-kozbeszerzesi-hatosag-utmutatoi/>